

ORGANITZACIO I FUNCIONAMENT DE L'AULA D'EDUCACIÓ ESPECIAL EN UN COL·LEGI PÚBLIC D'E.G.B.

Maria Lluïsa Blanco i Calero
Josep Lluís Sebastià i Vidal.

L'exigència social dels últims anys, ha comportat que els govens i la societat en general, fessin un canvi d'actituds en el camp de l'atenció als disminuïts físics, psíquics o sensocials.

Així, molts països, com Itàlia, França, Suècia..., han adoptat nous plantejaments i solucions davant la necessitat d'integració; caminant cap a dos vertents: inserir i integrar al deficient en el grup i en la societat.

També Catalunya es defineix en aquest tema, establint els principis que han d'inspirar la resposta de la integració social, escolar i laboral.

Les principals disposicions catalanes que, en matèria d'Educació Especial s'han promulgat són:

- Circular de la Secretaria General Tècnica de 4 de setembre del 1981, que estableix els criteris d'actuació en el camp de l'Educació Especial.
- Resolució de la DGEP de 24 de març del 1982, establint les normes per a la matrícula en els Centres d'E.E. públics, de conveni i privats subvencionats.
- Ordre de 20 de maig de 1983, per la qual es regula la interveⁿció psicopedagògica als centres escolars i es creen els Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògic.
- Resolució de la DGEP de 31 de juliol de 1984, per la que s'estableix les línies bàsiques d'actuació dels Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica, com a òrgans tècnics de caràcter interdisciplinari dins dels sistema educatiu de l'Administració Pública de Catalunya.
- Decret de 17 d'abril de 1984 sobre ordenació de l'Educació Especial per a la seva integració en el sistema educatiu ordinari.

Segons aquest marc legal, la Educació especial s'ha d'entendre com el compendi d'ajudes que s'ha de donar al nen, ja sigui temporalment o de manera permanent, per evitar o superar un "handicap pedagògic" i aquestes ajudes poden desenvolupar-se tant en l'escola ordinària com en la especial en la família o en qualsevol altre servei i institució.

Igualment la Educació Especial s'ordenarà d'acord amb els principis de normalització, és a dir, que les persones disminuïdes utilitzaran llevat de casos excepcionals, els serveis i recursos ordinaris. Integració, el alumnes amb dificultats rebran la educació que els pertoca, preferentment en el marc del sistema educatiu ordinari. Sectorització, reunint esforços pel millorament de l'atenció a la personal. Individualització, s'ha d'ajustar l'atenció educativa dels alumnes a les característiques de cada persona.

A Tarragona, estem treballant per aquesta integració en el treball diari a les Aules d'Educació Especial, com a membres de l'Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica i del Departament d'Orientació d'un C.P. d'E.G.B.

Des de la perspectiva d'integració funcional, explicarem l'organització i funcionament d'aquesta aula de suport. Els objectius són:

- La prevenció educativa a través de l'anàlisi de les causes del fracàs escolar.
- Aconseguir la màxima integració possible de tots els alumnes que presenten dificultats o trastorns d'aprenentatge.
- Acollir i atendre als alumnes amb dificultats d'aprenentatge derivades de diferents trastorns.
- Evitar que l'A.E.E. es converteixi en un "calaix de sastre", a on van a parar indiscriminadament tots els alumnes amb un rendiment escolar baix.
- Conjuguar dins la mateixa línia els esforços educatius de Professor de Cicle, Professor d'Aula d'E.E., Pares, Departament d'Orientació i E.A.P.
- Fer una tasca de reforçament terapèutica començant per les bases que més afecten al rendiment escolar. No es tracta tant de recuperar uns continguts o unes nocions, com de dotar-lo d'uns instruments per l'aprenentatge.
- Permetre la integració dins la classe del Cicle, sense separar l'alumne durant tot el procés.

Els nens que assisteixen a aquesta Aula, pertanyen a la modalitat "B". Alumnes amb una permanència intermitent a l'A.E.E. per a una posterior reinserció total a l'Aula Ordinària. Alumnes amb dèficits de desenvolupament que incideixen d'una forma important en el seu aprenentatge escolar i que necessiten una atenció especialitzada, portant un programa combinat d'E.E. - E.G.B. Donat l'elevat nombre d'alumnes que necessiten atenció i seguint els criteris de prevenció educativa, es dona prioritat a Cicle Inicial.

També tenim alumnes de la modalitat "A", que reben l'atenció a l'aula ordinària amb el suport del mestre d'A.E.E., Departament d'Orientació i l'ajut de l'EAP. L'alumne segueix en l'aula ordinària, el mateix programa d'E.G.B. que la resta dels seus companys.

Els passos per entrar a l'A.E.E. són:

- A principi de curs, es fa una reunió prèvia amb el mestre de l'aula de suport, professors del Cicle, Departament d'Orientació i EAP, a fi de planificar, exposar i polir el pla a seguir.
 - Els professors del Cicle donaran resposta a un qüestionari individual, que preten recollir informació sobre els nens que "a priori" creguin que poden gaudir de l'A.E.E.
 - Elecció conjunta entre professors de cicle, professor d'E.E., Departament d'Orientació i EAP dels nens que es considerin prioritaris per assistir a l'aula.
 - Reunió específica amb els pares dels nens que s'elegeixen per explicar-los els motius, exposar el pla a seguir amb els seus fills i demanar la seva col.laboració. Es compleimenta un qüestionari personal.
 - Una vegada elegits els nens que formaran els grups de treball, el Departament d'Orientació i EAP passen les proves necessàries per fer un diagnòstic que situï a cada alumne dins uns paràmetres que serveixin, a la vegada, per agrupar-los amb altres semblants i per indicar els punts de par tença de la tasca educativa específica de l'aula de suport.
 - Els grups es formen el més homogenis possibles, però sense passar de 6 alumnes en cap cas.
 - Aquest nombre total d'alumnes varia al llarg del curs, però el nombre d'alumnes atés per l'aula va augmentant paulatinament al reintegrarse a l'A.O. els nens que van superant les seves dificultats, si així ho consideren conjuntament el professor de cicle, el professor d'A.E.E., departament d'Orientació i EAP, i ser omplert el seu lloc per un altre nen amb dificultats. Generalment aquests nens a l'A.O. es continua el seu seguiment amb la modalitat "A".
 - El nombre total d'alumnes atesos per l'aula de suport, no superarà els 30 nens.
 - Les principals dificultats que presenten aquests alumnes són: Lecto-escriptura (en general), Aptituds bàsiques (percepció, atenció, memòria, comprensió), Articulació-Pronunciació, Psicomotricitat-Coordinació, Comprensió escrita, Trastorns de llenguatge escrit, Numeració, Càlcul...
 - Les sessions varien segons els grups i dificultats, tenint en compte, que el alumnes no perdin les activitats de Gimnàstica, Música, extraescolars, ... de l'aula ordinària.
- Els programes dels nens de les modalitats "A" i "B", es confeccionen en les reunions de coordinació a principi de curs.

Posteriorment i durant tot el curs i llevat de les reunions de coordinació, de cicle que té senyalat el Col·legi i a on el D. d'O. i l'Equip d'Assessorament assisteix; també són importants les reunions quinzenals amb la mestra de suport, mestra del cicle implicada i equips. L'objectiu d'aquesta coordinació, és el seguiment de cada un dels nens que reben suport a l'AAE per tal de contrastar els programes, avaluar els avenços, i si fos necessari, modificar el programa inicial.

El professor de l'AAE amb el suport i ajut de l'EAP, elabora un dossier de cada nen; fulls d'observació, fitxes de registre, qüestionari d'entrevista familiar, informe final i tots els informes i dades d'interès.

Quan aquest alumne acaba l'assistència a l'aula de suport, serà el Departament d'Orientació qui faci el seguiment durant l'escolaritat en el Centre.

L'Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica del Tarragonès - Baix Penedès, reuneix quinzenalment a totes les mestres de suport del seu sector, a unes reunions de coordinació, on s'intercanvien informacions, metodologies, activitats ... En les mateixes reunions es fan grups de treball i/o seminaris sobre algun aspecte del treball quotidià.

Valoració del funcionament global de l'Aula. Conclusions.

Creiem que l'enfoc actual de l'aula de suport, en el sentit d'atenció a grups reduïts d'alumnes de Cicle Inicial és el més homogenis possibles a temps parcial, és el més adequat, vàlid, efectiu i profitós d'utilització del recurs que suposa l'Aula d'E.E.

Un factor que s'ha pogut comprovar, influeix en un millor grau d'efectivitat de cara a la superació o millora dels diferents tipus d'aprenentatge o dificultats en general, més freqüents que presenten els alumnes que passen per l'aula, és el de la detecció precoç. La major part dels alumnes que assisteixen, havien estat detectats durant el parvulari.

Constatem que una bona part d'aquests alumnes de Cicle Inicial que han assistit a l'Aula des del mateix inici del curs, han assolit completament o en un grau bastant elevat els objectius programats; en canvi, els restants que van ingressar a mitjats del segon trimestre, bé perquè al principi no presentaven dèficits o aquests varen passar desapercebuts, han progressat poc, amb més lentitud i insuficientment.

És necessària una escola oberta a tots, amb un principi de convivència on la integració dels diferents sigui possible, i això vol dir, acceptar-los i reconèixer-los com a membres de la nostra comunitat amb igualtat de drets.

Això, és el que hem començat a fer integrant nens sensorials, però en general necessitem caminar i avançar poc a poc, amb fermesa i que en aquest pla biquatrienal marcat per la Generalitat, sigui una realitat comptar amb la dotació dels mitjans previstos en el Decret sobre la integració educativa.